

DEVETDNEVNICA MOLITVE PRED DNEVOM DRŽAVNOSTI 2017

Premagajmo brezbriznost

Ob pripravi na praznik naše državnosti se želimo letos soočiti z vprašanjem brezbriznosti, ki postaja zelo prisotna v vseh porah življenja. Zlasti pa jo doživljamo med mladimi, ki bi morali biti po naravi nosilci upanja in zavzetosti za drugačen, boljši svet. Kot, da se je zavrtelo kolo zgodovine in je po tolikih prevratih, revolucijah ter vojnah namesto svobode nastal prazen prostor zaprtosti vase, bega v droge in virtualni svet ter potrošništva, ki vse to lepo pokriva v lep celofan s pentljo.

Ta brezbriznost je dejansko strah pred bolečino, pred drugimi ljudmi, pred skupnostjo in pred Bogom. Svet postaja blatna mlaka, ki se izogiba resnice, ureditve, svobode, prepričanja, življenja. Bolj, ko se ljudje bojijo bolečine drugih in svoje bolečine, bolj se večja strah in negotovost. V strahu pred bolečino in drugačnostjo odpravljajo uboge, brezdomce, begunce, starejše, tujce. Teh ljudi ni več v brezčutni javnosti, obstajajo le za socialne ustanove in tiste, ki stopijo iz vrste ter jim pomagajo.

Z brezbriznostjo se odpira prostor zlu, da deluje neovirano in neopazno ter tlači ljudi v potrošniško zadovoljevanje prvinskih potreb. Tako prihajajo v ospredje ljudje, ki bi jim moral pokazati zdrav moralni čut, da so etično sporni in zavajajo ljudstvo, ne pa da mu vladajo s slabimi nameni in sebičnimi željami. Močno vlogo pri zakrivanju brezdušnosti imajo tudi mediji, ki so pogosto bolj v službi kapitala in ideoloških elit, kakor v pomoč razvoja ljudstva in naroda.

Kdor živi, bi se moral zanimati za druge, ustvarjati boljšo družbo in skrbeti za okolje. Pri tem nam manjkajo preroki, ki bi dvignili besedo po navdihu vesti in spregovorili o Božjem pogledu na to, kar se dogaja. V letošnji devetdnevni pred dnevom državnosti bomo molili tudi za to, da bi Bog navdihnil moške in žene, da bi začeli postavljati bistvena vprašanja in popeljali ljudstvo k upanju ter bolj polnemu življenju.

1. Brezbrizni do domovine in njenih korenin

Pogled na naš narod in domovino je obremenjen z ideološkim bojem in zmago komunistov med drugo svetovno vojno ter revolucijo. Tedaj so prevzeli prevlado ljudje, ki so postavljali pomen naroda in domovine v drugi plan, pomembni so bili ideologija, privilegiji, zavajanje ljudi s socialo in nasilno ohranjanje oblasti. Kakor, da se je zgodovina začela z revolucijo, vse ostalo je bilo manj pomembno, treba je bilo zmanjšati pomen narodne zgodovine in pomešati narode, da bi lahko vladali z ribarjenjem v kalnem.

Tako so rasle generacije mladih ljudi, ki so poznale le ta enostranski pogled na zgodovino. Le po družinah in med misleci je živela širša resnica, ki je bila tudi podlaga za osamosvojitve. Vendar tudi potem ni bilo pričakovane spremembe v novi kvaliteti življenja in medsebojnega sobivanja. Nekdanji komunisti in drugi so se požrešno zagnali v kapitalizem in potrošništvo. Prišlo je do še do večje praznine in zmedo glede temeljev skupnega življenja. Junaki komunizma niso padli, prav tako niso smele stopiti v ospredje osebe, ki so resnično oblikovale tek naše zgodovine in podpirale življenje naroda. Tako smo se znašli v začaranem krogu in prepričanju, da se je temu najbolje izogniti. Kot dva, ki sta se sprla zaradi določene nepremičnine in se izogibata jabolka njunega spora, medtem pa drugi plenijo njihovo premoženje. Lahko rečemo, da smo zopet pri slovenski 'foušiji', če jaz nimam prav, tudi drugi ne sme nič povedati.

Ob tej slovenski zgodbi, ki ustvarja ravnodušnost do domovine in njenih zgodovinskih korenin ter pripadnosti, imamo tudi širšo zahodno zgodbo, ki je usmerjena v liberalni pristop do življenja in se izogiba jasni opredelitvi vrednot ter resnic življenja. Zahod je doživel veliki ekonomski razvoj, padec berlinskega zidu, globalizacijo, nastanek najbolj naprednih tehnologij in potrošništvo. Ob tem pa je izgubil povezavo s stvarnim življenjem in odnosi. Padle so vrednote, ki so rodile to civilizacijo, občutljiv odnos do ubogih, moralno razločevanje, vera, kultura, solidarnost... Vse to podpira brezčutnost in nezanimanje za domovino, skupno dobro in temeljne vrednote, ki bi nas morale povezovati. Brez temeljnega preobrata v domovinski vzgoji in javnem mnenju, pa tudi v družinski ter cerkveni vzgoji, bo še vedno rasel nezainteresiran odnos do domovine, jezika, naroda in kulture. Brez

tega pa tudi ne bo zdrave samozavesti in ponosa na to, kar smo prejeli od prednikov in sami ustvarili v naši domovini.

Prošnje

Nebeški Oče, postavil si nas v to domovino in nas obdaril z bogatim izročilom, sposobnimi ljudmi in sposobnostjo za delo. Zato te prosimo, da prisluhneš našim prošnjam:

Prosimo te za Cerkev v naši domovini, da bi še naprej in z večjo vneto ostala tesno povezana z izročili ter kulturo našega naroda in domovine.

Podpiraj naše politične voditelje, da bodo presegli ozka ideološka obzorja in se resnično zavzeli za življenje na temelju naših narodnih korenin.

Prosimo te za vse, ki ustvarjajo kulturo, da bi ob zunanjih izzivih ne pozabili dobrin, ki jim jih ponuja domovina in bogata njena kulturna zakladnica.

Prosimo te za učitelje in oblikovalce šolskih programov, da bi mladim vlili večje zanimanje za narodne korenine in življenje v domovini.

Spodbudi starše in stare starše, da bi se o zgodovini in narodnem spominu več pogovarjali in tako budili med mladim rodом zdrav ponos in zavest pripadnosti.

Sprejmi k sebi narodne voditelje, učitelje in vse, ki so skozi stoletja ohranjali ter budili narodno zavest.

Nebeški Oče, prisluhni našim prošnjam in da te bomo slavili v domačem jeziku, z veseljem, ker si nas postavil v te kraje. Po Kristusu našem Gospodu.

2. Iz brezbriznosti do Boga raste brezbriznost do človeka

Med temeljnimi vzroki za brezbriznost je zavračanje Boga. Ko Bog izgubi svoje mesto, se tudi človek izgubi in ne najde pravega mesta. Zahodna družba je prehodila pot sekularizacije, ki je izbrisala mnoga znamenja Božje prisotnosti in zožila obzorje življenja na svet, razum, čustva in sedanji trenutek. Velike ideologije, ki so rušile vero kot zavajanje ljudi, so se polomile, vendar njihovi 'sadovi' še vedno ostajajo. Tako imamo generacije mladih ljudi, ki niso dobili niti najmanjše izkušnje vere pri starših in starih starših. Nihče jih ni uvedel v skrivnostni svet Božje ljubezni, usmiljenja, svobode, reda. Zato se iščejo in v svoji praznini pogosto segajo po novodobnih duhovnostih, ki se kmalu pokažejo za prazne in še bolj osiromašijo. Življenje množic je brez duhovnih korenin, v potrošniški miselnosti je pomemben trenutek in njegov užitek, ne pa darovanje, upanje in spomin.

Tudi med verniki ni prav veliko močnih pričevanj za duhovni svet in Božjo usmiljeno ljubezen. Zato se tako širi brezbriznost in prehaja na različne ravni življenja. Iz pomanjkanja vere se poraja tudi moralna brezbriznost in zavračanje morale, ki bi gradila trdne socialne, družinske in ekonomske odnose. Dejansko se ljudje ne postavljajo proti Bogu, veri in Cerkvi, ampak so postali brezbrizni do vsega. Bojijo se odrešenja s strani Boga in si mislijo, da so bodo v svoji moči rešili ter uresničili. Zato bežijo v iracionalno, v nestvarni svet, pa tudi v potovanja ter razne zaposlitve.

Usihanje vere v osebnega Boga je povezano tudi v vedno manj občutljivim odnosom do ljudi in do družbe. Če ne molimo za ljudi, so nam bolj oddaljeni, težje jih sprejemamo in se vanje vživimo, zlasti pa ne najdemo moči za odpuščanje in nove začetke. Brezbriznost v medsebojnih odnosih je lahko zelo globoka in povzroča krče v sodelovanju te življenju. Ljudje si sicer želijo bližine in podpore svojih bližnjih, vendar se zaradi konfliktov in drugačnosti raje odmaknejo, si mislijo svoje in se zaprejo v svoje majhno življenje. Ko ni drugih svetinj in odnosov, nastopi praznina, ki jo polnijo s hitenjem, telefoniranjem, iskanjem po spletu, kraji užitek, zlasti pa rastejo zidovi, ki ne pustijo, da bi jih prizadele rane ter težave drugih.

Prošnje

Nebeški Oče, na mnogotere načine deluješ in se razodevaš med nami. Poslal si nam svojega Sina, da bi nas odrešil in nam pomagal priti k pristni človeškosti. V teh prošnjah se obračamo nate za poživitev naše vere in medsebojne ljubezni:

Pomagaj Cerkvi, da se bo prenovila v duhu usmiljene ljubezni, ki nagovarja vsakega človeka in zdravi najhujše rane človeštva.

Podpiraj državne voditelje, da bodo uvideli, kako je treba v življenju ljudi povezati: delo, kulturo, razvedrilo in vero.

Navdihni mlade kristjane, da bodo mogli izstopiti iz vrste potrošniške brezčutnosti in zaživeli polne vrednote življenja.

Daj možem in ženam moči, da bodo živeli v družinah v Kristusovem Duhu in bili odprti za življenje.

Spodbudi socialne delavce, zdravnike, učitelje, duhovnike, da bo njihovo delo potekalo kot služenje ljudem in še posebno ubogim.

Ne dopusti, da bi otrdili v odnosu do ljudi, pokaži nam svojo ljubezen, da bomo iskreno sprejeli vsakega, ki ga pošiljaš v naše življenje.

Prosimo te za rajne, da bi bili deležni naših molitev in dobrih del, da bi čim prej zaživeli polnost slave pri tebi.

Oče, ti si potrpežljiv in čakaš vsakega izgubljenega sina, da se vrne v tvojo hišo. Pomagaj nam, da te bomo slavili s svojim življenjem in tudi drugim odpirali obzorje upanja. Ki živiš in nas ljubiš vekomaj.

i

3. Brezbrižnost do družbe in za skupno dobro

Brezdušnost se je naselila v širšem družbenem življenju. Z njo se srečujemo, ko gremo na urade, v šolo, k politikom, ekonomistom, najdemo jo v socialnih ustanovah in bolnicah, prisotna je v tovarnah in na ulici, najdemo jo celo v cerkvenih skupnostih. Ljudje ostajajo brezbrizni ob nasilju in hudobiji, pa tudi ob nesrečah, ki se zgodijo drugim. Prav tako nastaja brezbriznost v povezavi s politiko. Ljudje ne gredo na volitve in jih ne zanima stanje v državi. Pravijo, da ne morejo nič narediti in se njihov glas ne sliši, zlasti glede očitne korupcije in klientelizma, ki prepletena po različnih področjih. Vodilni pa pogosto gledajo bolj za svoje lastne interese in interese strank, kot pa za državo in celoviti razvoj vseh področji. Vse to prispeva k temu, da družba, ki se razglaša za socialno, ne živi niti več človeško. Brezbriznost je izraz slabe politike, ki se izogiba problemom in prelaga rešitve na druge rodove, namesto, da bi jih sama začela reševati. Če bi se več ljudi postavilo v občutljivo držo, bi tudi drugi to opazili in bi se nekaj spremenilo. Vsekakor pa je težko stopiti iz vrste in zavzeti stališče proti večini, ki podpira skorumpiranost.

S tem je povezana brezbriznost in neodgovornost za skupno dobro. Ljudje menijo, da je najbolje je ostati v ozadju, nič ne reči in se za nič ne izpostaviti. Toda, če bi bili bolj kritični in odgovorni za skupne dobrine, jih ne bi tako razmetavali, kradli in izkoriščali. Mnogi se izogibajo svojega prispevka v družbi, zato namesto njih prevzemajo vodilne vloge ljudje, ki niso vedno najbolj primerni in ne delajo za rast družbe ter skupnega dobrega. Nekateri si tudi mislijo, da so skupne dobrine bolj njihove kot od drugih. K temu dodaja svojo nemoč še izobraževalni sistem, ki ne vzgaja mladih za kritično mišljenje in razkrinkanje vseh, ki kradejo družbi ter zlasti mladim.

Posebno se ta brezčutnost kaže v odnosu do beguncev in tujcev. Papež Frančišek je na otoku Lampedusa spregovoril o brezbriznosti do tolikih beguncev, ki prihajajo v Evropo. Rekel je, da je to 'globalizirana brezbriznost' in prosil za odpustanje za tolike smrti nedolžnih ljudi, ki so po tveganih morskih poteh iskali način za rešitev iz svojih nesreč. Tudi tujci in priseljenci po naših in vaseh so vredni pozornosti in domačega sprejema.

Prošnje

Nebeški Oče, ti si ustavil vse ljudi, postavil si nas v svet in nam dal čudovito domovino, da bi v njej živeli in ustvarili človeške odnose. K tebi se obračamo s prošnjami, da bi odkrili pomen družbe in vsega, kar nas povezuje:

Prosimo te za Cerkev, da bi bila znanilka ljubezni in pozornosti do vsakega človeka, še posebno pa do ubogih, bolnih, tujcev in vseh, ki so na robu družbe.

Prosimo te za državne oblastnike, da bi odgovorno ravnali s skupnimi dobrinami in se ne bi brezglavo zadolževali.

Spodbudi vernike in ljudi dobre volje, da se bodo zavzeli za mnoge pobude v družbi in služili svojim bratom in sestram.

Daj, da bi našli več časa za skupne stvari in izboljšali našo okolico, poskrbeli za invalide, vključili mlade.

Opogumi moške in žene, da bi si upali bolj jasno spregovoriti o korupciji in izkoriščanju malih ljudi v naši družbi.

Daj nam odprto srce, da bomo sprejemali tujce in begunce, ki jih ti pošiljaš, da bi jim pomagali.

Nebeški Oče, postavil si nas v skupnost in nam dal ljubezen, da delimo svoje življenje z drugimi. Ne nehaj nas spodbujati k sodelovanju in podarjanju bratom in sestram v družbi. Kri živiš in kraljuješ vekomaj.

4. Brezbrižnost v vsakdanjem življenju

Mnoge dejavnosti v vsakdanjem življenju se odvijajo po neki rutini, o njih navadno ne razmišljamo in se preprosto vključimo vanje. Podobno je tudi z dogajanjem okrog nas. Vsak dan prihajajo novice o nasilju, umorih, krivicah, potresih, spopadih. Morda prvo sporočilo še dobi odmev v naši zavesti, potem pa gre v pozabo. Ponavlja se eno in isto, iste rešitve, drugi ljudje in drugačno izrazoslovje. Koliko pogovorov v politiki, kulturi, vendar vse bolj utrjujejo in ljudje postajajo brezbrižni. Brezbrižen je tisti, ki ni nagnjen ne na eno in ne na drugo stran. Ta drža je podobna apatiji ali oddaljeni brezčutnosti in ni niti najmanj pozitivna. Ljudje se umikajo od vsega, kar boli ali jih obremenjuje, ne želijo se soočiti s trpljenjem in bolečino drugih. Zapirajo se pred temi občutki in se bojijo, da bi jih ranilo zunanje dogajanje. Če pridejo skupaj, se težko dogovorijo za sodelovanje, saj živi vsak v svojem svetu in se noče žrtvovati za druge. Zato propadajo mnogi skupni načrti.

Individualizem dobiva nove razsežnosti v odklopih v virtualni svet in mobilno komunikacijo. Zgleda, da je edina resnica, da je treba zapustiti, kar je resnično in se podati v umetni svet, kjer ni napačnosti in obremenitev. Spomin je pogosto poteptan, ljudje, ki trenutno ne koristijo, so odrinjeni in pozabljeni. Prav tako ni časa, da bi razmišljali o dogajanju v osebni življenju, se ustavili v notranji kamrici in se pogovorili s svojimi bližnjimi. Utišan je vsak resni krik po osvoboditvi in izhodu, prav tako so prezrti preroki, ki napovedujejo, da bo propadla družba, ki je brezbrižna. Bolnik, ki je brezbrižen do svoje bolezni in se ne bori več, se je dejansko predal postopnemu umiranju. Tudi cerkvene skupnosti, ki bi morale biti generator povezovanja in človeškosti v družbi, postajajo vse bolj individualistične, ljudje se bojijo deliti svoj čas in sredstva z drugimi, duhovnost postaja zaprta v mali svet posameznikov in premalo sledi Božjemu klicu.

Brezbrižnost ima zelo jasno ogledalo v odnosu do okolja. Ta je vse bolj očitna in prinaša mnoge negativne posledice: onesnaženje vode, zraka, izkoriščanje gozdov, uničevanje polj. Vse to so sadovi neodgovornega odnosa posameznikov in družbe do narave in vsega, kjer se obnavlja življenje. Ljudje nočejo sotrpeti z drugimi in z okoljem, neobčutljivi so za posledice poplav, nesreč, za človeške

napake in hudobije. Ozaveščeni posamezniki vedno bolj opozarjajo, da se bomo morali veliko bolj truditi za čisto in zdravo okolje. Papež Frančišek je z okrožnico: *Hvaljen bodi* povabil kristjane in ljudi dobre volje, da bi okrepili svoja prizadevanja za čisto okolje.

Prošnje

Nebeški Oče, ustvaril si nas za življenje v tem svetu, da bi ga urejali in odkrivali v njem lepoto. Toda marsikdaj se tega ne zavedamo in smo nasprotni samemu življenju ter naravi. Radi bi spremenili ta odnos, zato te prosimo, da prisluhneš našim prošnjam.

Prosimo te za duhovne voditelje v Cerkvi, da bi nas spodbujali k življenju in odnosom, ki bodo pozorni in naklonjeni.

Prosimo te za vzgojitelje v šolskih ustanovah, da bi učili spoštljivega odnosa do narave in do ljudi, še posebno do ubogih.

Daj nam svojega Svetega Duha, da bodo naše misli budne in odnosi odprti za vse dobro, ki se rojeva po tvoji previdnosti.

Nauči nas potrpljenja z našimi bližnjimi, naj ne hodimo odsotni mimo njih, ampak jim pomagamo in z njimi sodelujemo.

Naj se v naših skupinah in skupnostih krepi zavest, da potrebujemo drug drugega in je življenje lepo, če med seboj sodelujemo.

Zbudi med kristjani večje zanimanje in odgovornost za okolje, v katerem živimo.

Oče, hvala, ker si poslušal naše prošnje za bolj polni odnos do vsega, kar delamo in živimo. Ti si izvir vseh odnosov in ljubezni, navdihuj in dvigaj nas, da te bomo ljubili po bratih in sestrah, ki jih pošiljaš v naše življenje.

5. Od brezbriznosti k usmiljenju in spreobrnjenju

Zelo očitno je, da je brezbriznost usmerjena proti življenju in ljubezni. Je individualizem in egoizem v najbolj skrajni obliki. Lahko bi rekli, da je ena največjih napak, ki se morejo pokazati v življenju posameznikov in družbe. Zato postaja življenje prazno, sterilno, grobo, nekoristno. Ljudje ostajajo daleč in gledajo na bolečine drugih z hladno oddaljenostjo. Skupaj s tem je povezan tudi posmeh, ki se norčuje iz bolečine drugih, tudi ko gre za velike tragedije in izgube. Njegova ostrina je v tem, da za tem vse pozabi in pomete pod preprogo. Brezbriznost zavrača solidarnost in občutljivost za uboge, je kot mrzav odnosov, apatija, ki se globoko useda v družbo.

Brezbriznost nastane, ko se ljudje prepustijo grehu in se ne borijo več za napor duha v svojem telesu. Lahko bi jo imenovali samomor na obroke, izraz civilizacije, ki se je odločila, da bo potonila in odšla s pozornice življenja. Posebno se to vidi pri mladih, ki so brezbrizni do vsega, nikomur nočejo pripadati, ne zanimajo jih skupne stvari, zgodovina, možnosti za razvoj, izkušnje drugih. Ker niso prekaljeni, sanjajo o svojih uspehih v tujini in idealni družbi, ki jih bo sprejela. Če pa naredijo ta korak, so pogosto razočarani. Brezbriznost ostaja tako odločitev proti življenju in upanju, ki se začne s postopnim zavračanjem svetinj življenja in odločitev za lažji predlog. Kajna je po umoru brata pekla vest, čeprav je odgovoril, da ni on varuh svojega brata. Brezbriznost gre še naprej, da ljudje povsem omrtvijo svojo vest, postanejo ravnodušni in skoraj ne čutijo razlike med lažjo in resnico, med življenjem in smrtjo. Verski in moralni zakoni jih zavezujejo le toliko, kolikor se jim zljubi. Tako je mogoče delati brez odgovornosti z okoljem, ekonomija in znanost ne poznata meja, važni so materialni uspehi, raziskave, dobiček, uživanje. Brezbriznost ustavi polet in načrte ljudi, osmоди hrepenenje in zapre človeka v njega samega. Saj poznamo tisto misel, da je 'koža čez in čez podplat postala'.

Kljub temu še vedno ostaja v globinah živo hrepenenje po življenju in ljubezni. Za to je potreben pogum in stiska, da ljudje zakričijo in si želijo izhoda. Treba je presekati nezanimanje in

umikanje pred odgovornostjo, kar je herojsko dejanje, ki ni lahko, vendar pa prinese sadove. Pri tem so nam v pomoč odnosi z bližnjimi, ki nam morejo posredovati svojo izkušnjo. Zlasti pa duhovno vodstvo Cerkve, ki pomaga razločevati med zlom in navdih Svetega Duha. Tako se človeška želja po rešitvi in krik nemoči srečujeta z darom usmiljenja. Že v Stari zavezi je Bog pokazal svojo skrb do ljudstva z osvoboditvijo od egiptovskega suženjstva in izhodom iz Egipta. Kasneje so preroki opozarjali na napake in stranpoti Izraelcev, približali so jim dar Božjega usmiljenja in jih vabili k spreobrnjenju. Tudi Jezus Kristus je razodeval usmiljenje Boga in vabil ljudi k spreobrnjenju. To usmiljenje je pokazal med svojim javnim delovanjem in zlasti s smrtjo na križu. Po njegovi smrti je postala Cerkev služabnica in posrednica te ljubezni in občutljivosti, ki celi rane. Vse njeno delovanje je usmerjeno k zdravljenju ran, razodevanju resnice o Bogu in človeku ter povezovanju ljudi. Za to se moramo nenehno odpirati k Božji milosti, da spreminja naša kamnita srca v čuteča srca iz mesa, ki bodo čutila druge ljudi, Boga in skupnost. Pomembna vzgoja krščanskih skupnosti se odvija že z uvajanjem otrok v razločevanje med grehom in krepostjo ter s sprejemanjem Božjega odpuščanja, ki se deli po zakramentih in življenju Cerkve.

Prošnje

Nebeški Oče, prihajamo k tebi in te priznavamo za Boga, ki nas ljubi in posluša. Danes te želimo prositi za čuteče srce, da bi nam spregovoril in bi se ti odzvali.

Prosimo te za Cerkev, da bi neutrudno budila vest ljudi in oznanjala odrešenje v Jezusu Kristusu.

Daj, da bi državni voditelji podpirali duhovno in moralno vzgojo ljudi, da bi rasli v človeškosti in medsebojni pomoči.

Navdihuj učitelje in vzgojitelje, da bi odkrivali mladim ljudem pravo podobo ljubezni in moralno odgovornost.

Poživi duhovnike pri pastoralnem delu, da bodo pomagali ljudem razločevati med zlom in nagibi Svetega Duha.

Daj nam poguma, da bomo odkrivali stvarno podobo krize v družbi in jo spreminjali s tvojo milostjo.

Gospod, kakor oče v priliki o izgubljenem sinu sprejemaš vsakega človeka, ki se kesa in se zopet vrača v tvojo hišo. Spodbudi nas, da si bomo želeli biti pri tebi in izpolnili tvojo voljo v teh prelomnih časih, po Kristusu našem Gospodu.

6. Verniki pričevalci za občutljivo ljubezen

Jezus je povedal, da bo od ljubezni do naših bližnjih odvisna naša večna usoda. Zato je Cerkev poklicana, da postane kraj nove kulture sočutja, solidarnosti in ljubezni. Kjer so prisotni verniki, bi se moralo poznati usmiljenje in občutljivost za ljudi, še posebno za uboge. Toda javno mnenje in prevladujoča miselnost kaže na komodnost, da se je bolje zadržati v ozadju in se ne izpostaviti, da bi si ne nakopali sitnosti in različnih težav.

Očetovo usmiljenje bi se moralo čutiti v župnijah združenjih, gibanjih, v redovnih skupnosti. O tem pomenljivo govori prilika o usmiljenem Samarijanu, ki jo je povedal učiteljem postave, da bi spoznali, kakšno podobo Boga jim razodeva. Smisel prilike je očiten: Jezus razodeva enake značilnosti Boga kot so jih spoznali pri rešitvi Izraela, Bog, ki je usmiljen in občutljiv za stisko ljudi. Jezus želi, da bi se to poslanstvo nadaljevalo pri učencih. Če smo ljubljani, moremo ljubiti druge, brez ljubezni otrdimo in umremo. Ko pa smo je deležni, jo moremo deliti drugim. V Jezusu Samarijanu Bog poskrbi za ponesrečenega tujca in mu izkaže svojo ljubezen. Ozdravljeni človek more naprej ljubiti in sprejemati druge tako, kot sprejema samega sebe. V središču Jezusove prilike je povabilo in klic k podarjanju, da legalista, ki sta šla brezčutno mimo, pristopita na pomoč človeku v stiski. Ni dovolj, da

se držimo svojih dolžnosti in poskrbimo za svoje domačem, ampak, da se zanimamo za vsakega človeka, ki ga Bog pošilja v naše življenje. Včasih pride ob nerodnem času, drugič je to nadležni sosed, sodelavec, ki nam stopa na prste, otrok, ki nam povzroča preglavice, starejši, ki se nima kam dati.

Jezus nam je povedal in pokazal, da v ljubezni ni meje, da moramo ljubiti bližnje in daljne. Ker nas Bog ljubi v vseh okoliščinah, tudi, ko smo oddaljeni, nasprotni, sitni in muhasti, moramo tudi mi odgovarjati na njegovo ljubezen s tem, ljubimo ljudi brez razlike. Bližnji postane naš bližnji, ko se mu približamo in ga sprejmemo. Dejansko nas drugi izbere, da smo njegovi bližnji in mu lahko stojimo ob strani. S tako ljubeznijo se odpravijo notranje daljave in postanemo ljudje z občutljivim srcem. Če pa odpravimo te ljudi, smo si še bolj daleč in se večja število teh, ki so izključeni iz naše ljubezni. Potem tudi vprašanje, kdo je naš bližnji, nima več pomena, ker postanemo neobčutljivi in se zapremo v svoje majhno življenje. Na našem potovanju ne manjka razbojnikov, ki nas napadajo in nas puščajo napol mrtve. Prekaliti se moramo od teh napadov in skušnjav, da nam ne bo zmanjkalo ljubezni tam, kjer bi morala biti. Predvsem pa moramo najprej srečati svoje trpljenje in križ, da bi mogli biti blizu drugim ljudem v njihovih težavah. Bolečina pogosto zapre in izolira ljudi, vendar prav iz tega se porodi klic po srečanju z drugimi. Bolečina je klic k izhodu in povezavi. Druge moramo sprejeti in vzljubiti na njihov način, kakor bi sprejemali sebe. Prav tako pa nas mora zanimati, kaj si želijo, da jim naredimo v njihovi bolečini. Zato jih moramo poslušati in jih gledati, kot jih gleda Jezus. Prav njegov pogled je temelj sočutja, ki vedno najde pot do srca drugih ljudi.

Prošnje

Nebeški Oče, tvoj Sin nam je razkril globine usmiljene ljubezni, ki se sklanja k ljudem v stiski. V skupnih prošnjah se obračamo k tebi za dar poguma in spoznanja, da bi sledili njegovemu zgledu in sprejeli vsakega človeka, ki ga ti pošiljaš v naše življenje.

Prosimo te za Cerkev, da bi še bolj zavzeto gojila skrb za uboge in tiste, ki ostajajo ob robu življenja.

Daj državnim voditeljem razsvetljenje, da bi pri svojem delu podpirali ustanove, ki pomagajo ljudem v stiski.

Za lokalne skupnosti, da ne bi zaostajale v iskanju rešitev za brezdomce, zasvojene, razočarane in bolne.

Okrepi tiste, ki pomagajo ljudem v težavah, da ne bi obupali pri svojem delu in bi našli še nove sodelavce.

Da bi se naše župnije bolj pozorno sklanjale v bolečine in skrbi tistih, za katere se nihče ne zmeni.

Pomagaj ljudem v težavah, da bi po rokah dobrih ljudi spoznali bližino usmiljenega Božjega srca in se odprli njegovi ljubezni.

Sprejmi k sebi pokojne, ki so delali dobro, saj je tvoj Sin povedal, da so svojo dobroto izkazali njemu.

Nebeški Oče, v svojem Sinu si nam razodel, da v ljubezni ni meje in moramo ljubiti bližnje in daljne. Pomagaj nam, da se bomo vedno znova odpravili na pot darovanja in se ne ustrašili razbojnikov, ki nas pri tem ogrožajo. Varuj nas s svojo očetovsko roko po Kristusu našem Gospodu.

7. Pospesevanje kulture solidarnosti in usmiljenja

Kristjani in ljudje dobre volje smo kljub prevladujoči miselnosti brezbriznosti poklicani pospeševati kulturo občutljivosti in solidarnosti. Na različnih področjih življenja se moremo zavzemati

za skupno dobro in za dobro naših bližnjih, ker smo vsi odgovorni za vse, kot je zapisal sv. Janez Pavel II v Okrožnici o skrbi za socialno vprašanje. (št 38) Občutljivost in skrb za druge izhaja iz bratskega odnosa, ki ga ne izberemo, ampak nam je podarjen in narojen. Bratje smo, ker smo rojeni v isti družini in ker živimo skupaj. Ko ljudje čutijo to povezanost, morejo tudi skupaj delovati, biti drug drugemu v pomoč in si pomagati v težavah. Bratstvo je tako prvi izvir sočutja in zanimanja za druge. Prostor bratstva pa je družina, ki je kraj posredovanja življenja in vere, v njej najdemo prvo sprejetost in nežnost v življenju. V današnjih družinah je malo časa za skupno življenje, zato so tudi odnosi pogosto osiromašeni. Otrokom je omogočeno veliko materialnih dobrin, pogosto pa trpijo pomanjkanje ljubezni, pogovora in sočutja. Izkušnja ljubezni in sprejetosti v domači družini je osnova za sprejemanje bližine in podpore drugih ljudi. Slabi družinski odnosi in vzgoja so pogosto izvir individualizma in sebičnosti pri otrocih. Zgodnja leta so čas globokih ran: jeze. Nezaupanja, nasilja, brezbriznosti, ki se jih težko otresejo vse življenje.

Tudi učitelji v šoli bi morali vzgajati otroke in mlade, da bi čutili drug drugega, si pomagali ter bili blizu, ko je nekdo v stiski in potrebuje sočutja. Kjer so otroci deležni vrednot spoštovanja, svobode, odgovornosti, solidarnosti, bolj suvereno in pogosto stopajo k ljudem, ki trpijo in potrebujejo pomoč. Papež Frančišek pravi, da bi poleg Cerkve in nekaterih vzgojnih organizacij tudi drugi mogli več narediti za vzgojo otrok k občutljivosti in solidarnosti. Pred očmi ima predvsem medije in politiko, da ne zavajajo množic glede življenja in ne podpirajo ideoloških pogledov na človeka, ampak so službi resnice in njegovega dostojanstva. Ti bi mogli skupaj s kulturo poskrbeti za oblikovanje duha v družbi, ki ne bo tako sebičen in usmerjen proti človeku ter njegovemu notranjemu doživljanju sebe. Tako se marsikje srečujemo z miselnostjo, ki je proti življenju, otrokom in tudi zavrača celoviti pogled na človeka. Mlade trže iz družinskih korenin in jih zastruplja z dvomom do vseh svetinj, ki so jih prejeli v otroštvu in domačem okolju. Vez med vzgojo in izobraževanjem bi morala biti bolj trdna, vsi bi se morali zavedati, da služijo enemu človeku in mu pomagajo, da bi se čim bolj polno razvil v smeri svoje osebe. Ne moremo se zadovoljiti s pobudo reklam in tržnega gospodarstva, ki kliče ljudi v privatni svet, da se podredijo potrošni dobrin, ki jih nudi ekonomska ponudba.

Na vseh ravneh družbe obstajajo posamezniki in tudi manjše skupine ljudi, ki se trudijo presegati brezbriznost in ustvarjajo svet, ki je bolj pozoren do ljudi ter bolj človeški. Ti opozarjajo na krivice in kršenje dostojanstva. Pogumno se spoprijemajo z nevzdržnimi razmerami v deželah, kjer divja vojna in živijo pod bremenom diktature. Tudi novinarji in socialni delavci pomagajo ljudem, ki trpijo zaradi nasilja in so pregnani, zlasti še otrokom, starejšim in ženskam. Na vseh krajih sveta so duhovniki povezani s svojimi verniki v dobrih in težkih razmerah, z njimi ostanejo v preizkušnjah, jih bodrijo, iščejo pomoči in jih tolažijo. Marsikdaj pri tem tvegajo svoje življenje. V naši narodni zgodovini so bili duhovniki povezani z ljudstvom v dnevih veselja in žalosti, z njimi so bili ob velikih nesrečah in vojnah. Občutljivo bližino duhovnikov in Cerkve v naši domovini bi morali ohraniti tudi v prihodnje. Ljudje bi morali najti v Cerkvi oazo usmiljenja in občutljivosti.

Prošnje

Nebeški Oče, v svojih prošnjah in molitvah se obračamo k tebi, da bi nas uslišal, ko te prosimo za poživitev solidarnosti in usmiljenja med nami. Odpri svoje srce za te velike prošnje.

Daj poguma Cerkvi in kristjanom, da se bomo zavedali, da nismo oddaljeni otoki, ampak tvoji sinovi in med seboj bratje in sestre.

Razsvetli državne voditelje, da ne bodo iskali le svojih volilnih točk, ampak poskrbeli tudi za razvoj naroda in za domovinsko vzgojo.

Okrepi zavest pripadnosti našim družinam in krajem, kjer stanujemo, da bomo mogli graditi širšo skupnost, kjer si bomo pomagali, se skupaj veselili in bili blizu v časih trpljenja.

Prosimo te za starše, da bi poleg materialnih dobrin dali otrokom tudi ljubezen in izkušnjo vere v tvojo usmiljeno dobroto.

Stoj ob strani vsem, ki so razočarani in so se jim podrli življenjski načrti. Naj v svojem trpljenju najdejo bližino tvojega trpečega Sina.

Poživi nam spomin na duhovne in narodne voditelje, ki so se trudili povezovati naše ljudstvo in mu vlivali poguma v dneh preizkušnje.

Nebeški Oče, ti si izvir vse ljubezni. Iz tebe izhaja življenje in se zopet vrača. Vključi tudi nas v ta krog podarjanja, ki s Sinom in Svetim Duhom živiš in kraljuješ vekomaj.

8. Skrb za okolje in družbo

Kulturna kriza in kriza okolja vodita k iskanju novih rešitev in navad. Kopičenje gmotnih dobrin in užitkov ne more osmisliti in razveseliti človeških src, če se niso pripravljena odreši temu, kar jim ponuja trg. Skrb za okolje postaja vse bolj široka in ne obsega le znanstvenih podatkov ter preprečevanja okoljskih tveganj. Ljudje se moramo spraviti s samimi seboj, biti solidarni z bližnjimi in vzpostaviti ravnovesje z vsemi živimi bitji ter z Bogom. Tako bi morala okoljska vzgoja voditi k duhovnosti in odkrivati Skrivnost, v kateri je mogoče utemeljiti etiko in spremenjen odnos do okolja. Le z vzgojo trdnih vrlin je mogoče pričakovati osebno zavezanost za ekološko ravnanje. Ponovna uporaba stvari, namesto, da se jih hitro odkrižamo, je lahko dejanje ljubezni, ki izraža naše dostojanstvo. (št. 211) Različni ljudje in skupnosti morejo vzgajati k drugačnemu odnosu do okolja: šola, sredstva obveščanja, kateheza, razni krožki. Temeljna pa je vzgoja v družini, kjer se naučimo spoštljivega odnosa do okolja, ki je Božji dar in prostor naše rasti v človeškosti. Politika in razna društva pa se morajo truditi o ozaveščanju. Prav tako tudi Cerkev, ki lahko s svojim oznanjevanjem večja občutljivost in odgovornost za zdravo okolje. S tem je povezana tudi estetska vzgoja, da se mladi ljudje učijo čuta za lepo in ne pristanejo na porabniško izkoriščanje stvari mimo vsake lepote in skladnosti.

Ko se množijo pritiski na naravo in ljudje le težko najdemo odgovorni odnos do vsega, kar nas obdaja, nas te krizne razmere pritiskajo k globokemu notranjemu spreobrnjenju. Krščanska duhovnost ni v svojem jedru svetobežna. Po stvarjenju sveta, po učlovečenju in vstajenju Božjega Sina ter prihodu Svetega Duha v Cerkev in stvarstvo, Bog daje bogastvo milosti, v katerem duhovnost ni ločena od telesa in sveta, temveč živi z njim v povezavi vsega, kar nas obkroža. Zato je bistveno za krščansko življenje, da smo varuhi Božjih del na zemlji. Prav je da vidimo napake in krivice, ki smo jih storili okolju in naravi, zato se moramo z njim spraviti in priznati, da smo žalili Božje stvarstvo. Ta odločitev ne more biti samo pri posameznikih, ampak mora vključevati kar najbolj širok krog ljudi. Potrebne so mreže občestev, možne zaveze in skupen nastop, da bo prišlo do trajnih sprememb v odnosu do okolja. Spreobrnjenje mora biti celovito, vključevati mora hvaležnost in zastonjskost, priznanje, da je svet dar Očetove ljubezni za nas, obenem pa mora biti tudi jasno kesanje nad storjenimi krivicami in ravnodušnostjo ter odločen sklep za popboljšanje. Ekološko spreobrnjenje bo v nas poglobilo odnos do sebe in našega dostojanstva ter nas odprlo za ponižno sprejemanje narave, ki nam je zaupana. S tem bomo še bolj jasno odkrili, da vsaka stvar nosi odsev Božjega stvarjenja, zlasti pa še človek, ki je ustvarjen po njegovi podobi, da bi razvijal in urejal svet, ki mu je zaupan. Kar se dogaja pri čudežu evharistije, bi se moralo nadaljevati tudi v spreminjanju in prečiščenju našega odnosa do stvarstva. Tako se bomo tudi v njem našli kot doma in na druge gledali skozi bratstvo, ki nam je podarjeno.

Iz spremenjenega odnosa do stvarstva bi se moralo roditi življenje, ki bo bolj skromno v uporabi sredstev in bolj bogato v doživljanju vsega bogastva, ki nam ga daje. Krščanska duhovnost bi se morala pokazati kot alternativa potrošniškemu hlastanju po dobrinah ter užitkih in njihovem odmetavanju. Nenehno naraščanje porabniških možnosti raztresa srca ljudi, da so s tem preveč zaposleni, mislijo, kaj se bodo oblekli, s kakšnim avtomobilom se vozili, kaj bodo jedli in kam potovali. To zasičeno mišljenje pa ovira preprost pogled, da bi cenili vsako stvar in trenutek, ki nam je dan, da ga živimo v vsej polnosti. Krščanska duhovnost nas bo morala zopet učiti zmernosti in veselja v majhnih stvareh. Tako se bomo zahvaljevali za priložnosti, ki so nam ponujene in se ne oklepali dobrin, ki jih ne potrebujemo. Zmernost, če jo živimo svobodno, nas osvobaja. (223) Zmernost omogoča, da delimo dobrine s tistimi, ki jih nimajo, obenem pa je tudi koristna za zdravje našega

telesa. Namesto umetnih zadovoljstev in tesnobe ter utrujenosti, ki jih ponuja današnje potrošništvo, se bodo odprla drugačna zadovoljstva, da se bomo veselili skupnosti bratov, služenja, uresničevanja različnih darov, narave, duhovnosti in molitve. Za srečo je potrebno, da se znamo omejiti v nekaterih potrebah, ki nas omamljajo in hromijo življenje. Ljudje tudi ne moremo zoreti v svoji človeškosti, če nismo spravljani s seboj. Samo celovite osebe morejo tudi odgovorno in dejavno delovati v odnosu do okolja. Bolj, ko živimo svoje življenje kot dar, bolj tudi vključujemo v to svoje telo, hrano, stanovanje in tudi okolje. Za darove se moramo pogosto zahvaljevati in slaviti Stvarnika z vsem stvarstvom, kot nam je pokazal sveti Frančišek.

Prošnje

Nebeški Oče, ustvaril si svet in vesolje kot čudovito delo, ki je izšlo iz tvojih rok. Postavil si nas v lepi kraj, vendar smo se odločili za grobo zemljo, osat in trnje. Prosimo, prisluhni našim prošnjam, ko te kličemo za pomoč pri skrbi za okolje.

Navdihuj Cerkev, da bo sledila papeževemu povabilu k posvečevanju okolja in se preroško postavila proti vsem, ki jo onesnažujejo.

Za politike je skrb za okolje tematika o veliko govorijo, malo pa naredijo. Spodbudi može in žene, da bodo z vso odgovornostjo izboljšali stanje okolja, v katerem živimo.

Nekateri ljudje se še vedno sebično obnašajo do stvarstva. Daj, da bodo spoznali, da morajo poskrbeti za zemljo, čisti zrak in lepo okolje.

Daj moči staršem, da bodo vzgajali otroke v spoštljivem odnosu do narave in zmernem uporabljanju dobrin.

Še bolj glasno nam govori, da se bomo resnično spreobrnili in spremenili svoj odnos do sebe in do narave.

Oče, daj da bo to spreobrnjenje celovito in bo priznalo tebe, ki si izvir vsega živega ter bivajočega.

Gospod, zahvaljujemo se ti, ker si poslušal naše prošnje v teh prelomnih časih zgodovine. Da se skrb za okolje globoko vtisne v srca vernikov, da te bodo slavili z vso naravo in človeštvom. Tako boš ti Bog, ki živi in kraljuje vekomaj.

9. Prednostna skrb za uboge vseh vrst.

Premagovanje brezbriznosti nas vodi do spoznanja, da se je treba vedno boriti proti toku javnega mnenja, ki izbira kratkovidne in sebične odločitve. Vedno bolj bi se morali odločati za služenje bratom in sestram, ki potrebujejo našo pomoč. Da vzamemo pod streho družino beguncev, gremo na obisk k bolnikom in zanje poskrbimo, da si vzamemo čas za mlade in jim prisluhnemo, da naredimo nekaj za skupno dobro in očistimo okolje, kjer prebivamo. Država in mnoge ustanove lahko pri tem pomagajo, vendar je temeljna odločitev v človekovem srcu, ki je postalo občutljivo in deli sočutje, solidarnost ter sodelovanje. V srednjeveških mestih so obstajala bratovščine, ki so skrbele za ljudi od rojstva do smrti, narodi, ki živijo v klanski ureditvi, si pomagajo na ravni razširjene družine. Pri nas še vedno mnogi mislijo, da bo država poskrbela za socialo, toda vedno bolj vidimo, da država lahko naredi en del pomoči, drugo pa si moramo državljani sami poskrbeti. Žal je moderni čas razbil socialne strukture, ki so bile žive še do nedavnega: vas, dele mesta, skupnost družin, župnijo. Toda drugih možnosti ni, kot, da jih ponovno odkrijemo in si najdemo tisto zaslombo, ki nas bo naredila bolj ljudi. Velika naloga takih skupnosti je ohranjanje skupnega dobrega in skrb za najšibkeje.

Velika naloga Cerkve in kristjanov je, da skupaj z Bogom slišimo krik ubogih in jim stopimo na pomoč. V Svetem pismu beremo, kako je Bog prisluhnil kriku ubogih in stiskanih Izraelcev in jim

prišel na pomoč. Bog nas pošilja v ta čas, da ne bi ostali gluhi za te krike. Če smo povezani z Bogom, potem bomo bolj čutili ljudi, če se posvetimo ubogim, bomo v njih našli Boga. Vedno znova se vrača vprašanje delitve dobrin, če imamo dovolj za danes in za jutri, potem tudi drugim omogočimo, da bodo mogli dostojno preživeti današnji in jutrišnji dan. Cerkev je poklicana, da sledi Jezusu in njegovemu naročilu, naj damo jesti onemoglim in lačnim množicam ljudi. Prav tako nas vabi, da bi odpravljali vzroke revščine in podprli celostni razvoj ubogih. Zato bi morala nastati nova miselnost, ki ne bo zgolj neka oddaljena pomoč ubogim, ampak tudi skupno razmišljanje z ubogimi. Dobrine so starejše kakor zasebna lastnina, zato morajo služiti vsem ljudem. Seveda pa jih je treba razvijati, množiti in z njimi poskrbeti zase in za uboge. Papež Frančišek pravi, da ni dovolj, da odpravimo lakoto krivično razdelitev dobrin. Potrebno je tudi doseči blaginjo v širšem pomenu, ki vključuje tudi vzgojo, dostop do zdravstva in zlasti delo. V odgovornem in solidarnem delu namreč človek izraža dostojanstvo svojega življenja. Pravično plačilo mu omogoča, da pride do dobrin, ki jih potrebuje za življenje. (192) Sicer pa nas ubogi lahko veliko naučijo. Ne le globlje vere in zaupanja v Boga, ampak tudi poznavanje trpečega Kristusa zaradi svojega trpljenja. Poklicani smo, da v njih odkrijemo trpečega Kristusa in postanemo glasniki njihovih potreb.

Povabilo, da prisluhnemo klicu ubogih, se pokaže, ko nas pretrese trpljenje drugih. Jezus je rekel: Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo dosegli usmiljenje. (Mt 5,7) Bog nas bo sodil po tem, kako smo izkazovali usmiljenje. (Jak 2,12-13) Truditi se moramo odpravljati krivice in grehe, ki so v nas in v družbi zavladal nov odnos usmiljenja in odpuščanja. Predvsem pa se ne smemo prepustiti odtujitvam, ki jih ponuja potrošniška kultura in obtežujejo odnose ter življenje v skupnosti. Če bi resnično verovali, bi se naše življenje spremenilo. V ubogih in v odpuščanju bi začutili Božjo ljubezen, ki je raj. Tega je v zadnjih trenutkih življenja Jezus obljubil desnemu razbojniku: še danes boš z menoj v raju. Raj je ljubezen in usmiljenje, sočutje, odpuščanje. Čuditi se moramo veličini Božje in človeške ljubezni, ki zmagovita v vseh, ki se ji odprejo in jo sprejmejo. Ob ledeni gori brezbriznosti se tako širi toplina sočutne ljubezni in odpira nove možnosti življenja. Ubogi pa nam pomagajo, da gremo naprej z nazareškim ubožcem, ki ni imel prostora, kamor bi glavo položil in je umrl kot kaznjenelec na križu. Zaupajmo v to pot občutljivosti in človeškosti, ki se je začela na križu in teče kot reka milosti v hladno puščavo današnjega časa. Obstaja upanje in ubogi nam ga odkrivajo.

Prošnje

Nebeški Oče, kljub tolikim težavam in sencam se zavedamo, da smo v tvojih rokah in da spremljaš našo zgodovino. K tebi se obračamo s prošnjami, da bi odpravili brezbriznost in začutili uboge, ki jih pošiljaš v naše življenje.

Prosimo te za Cerkev, da bi odvrгла spono previdne oddaljenosti od bolečin sveta in se približala ubogim, ki so njeno bogastvo.

Navdihni državne voditelje, da bodo s posebno pozornostjo skrbeli za uboge in jim pomagali, da ohranijo svoje dostojanstvo.

Daj, da se bomo povezali v skupnosti, ki si bodo pomagale in stale ob strani ob težavah življenja.

Pomagaj kristjanom, da bi v ubogih prepoznali ubovega Jezusa, ki nas ima rad in nam odpušča.

Spodbudi Duha prerokov, da bodo vabili svet vsestranskemu bogatenju z ubogimi.

Sprejmi v svoje kraljestvo pokojne socialne delavce, misijonarje in vse, ki so se posvetili delu za uboge.

Gospod, sprejmi naše prošnje in nam pomagaj, da bomo odpravili vsako brezbriznost. Tako te bomo slavili kot usmiljenega Očeta, ki nas ljubi zdaj in vekomaj.

